

Milý příteli,

dozvěděl ses o zasedání synodního zastupitelstva českobratrské církve evangelické, tj. mé církve. Zasedání bylo mimořádně svoláno opravdu jen v odpověď na text, který podalo 31 členů církve Fed. shromáždění a v němž dosti podrobně vylíčil a také dokumentovalo "Postavení církve a věřících" v našem státě. Synodní rada ovšem mohla reagovat také bez svolání zastupitelstva, ale to nebylo jejím úmyslem, jak z celého průběhu je nání i z publikovaných dokumentů vysvitá. Nikde totiž není vidět ani s topu snahy o věcný přístup a o nějakou argumentaci. Dokument o "Postavení církve a věřících" se ve skutečnosti vyhnul jakýmkoliv pozná kám na adresu církevního vedení a synodní rada proto nemusela v podání vidět útok na sebe; přesto předložila synodnímu zastupitelstvu ke schválení dopis Fed. shromáždění, "který uvádí do patřičných mezí podání skupiny jedntřiceti ze 7.5.t.r. a zdůrazňuje, že zastupovat církev, hájit zájmy a její práva může pouze synodní rada; jako důvod pro to se uvádí, že "zásahy některých bratří do oprávnění a povinností synodní rady trvají již řadu let a staly se neúnosnými". Synodní rada se tedy ozvala, ačkoliv podání nebylo adresováno jí; nereagovala však věcně, nýbrž předvedla celou záležitost na rovinu kompetenčního sporu. V jejích očích jde o "projev nekázně", o "svévolnou akci", o "troufalou výzvu". O obsahu podání nenajdeme ve zprávě sborům českobratrské církve evangelické ani slovo; troufal st čina spočívá v tom, že 31 členů církve se obrátilo přímo na Fed. shrom., místo aby si vyžádalo souhlas církevního vedení (který by ovšem nedostali) nebo ještě lépe - místo co by nadále nechalo samotnou synodní radu "zápasit" o existenci církve. Církev však podle synodní rady nemůže žít bez nezbytné kázně, "kterou musí každý, kdo chce zůstat členem církve přijmout". Proto na návrh synodní rady schválilo synodní zastupitelstvo nový kárný řád (který byl před řadou let usnesením synodu zrušen - nyní byl vylepšen) a jmenvalo kárné výbory, "jimž mají být předány k projevnování případy porušování kázně". A protože to je to je iné, co nemohla udělat synodní rada sama, bez svolání synodního zastupitelstva, je nad slunce jasné, že mimořádné zasedání bylo svoláno právě proto, aby byl schválen řád, podle něhož by mohli být kázensky postiženi ti, kteří se tak těžce provinili. Mezi nimi pak na prvním místě ing. dr. J. S. Trojan, býv. farář libišíckého sboru, nyní několik let bez státního souhlasu, který mu byl odňat bez uvedení jakéhokoliv důvodu a ačkoliv odmítnutí státního souhlasu se nemůže odvolávat na žádný zákon (také bylo v tomto případě užito jiné formulace, ale to na věci nic nemění); ten je v textu zprávy přímo denuncován jako "jeden z hlavních činitelů celé akce".

Ať už pod nátlakem nebo spontánně, synodní rada udělala, co udělala. Zvlášť iniciativu projevili synodní kurátor; sám prý připravul (upravil) text kárného řádu. Ačkoliv vzděláním právník (i když v tomto sboru nikdy nepracoval), dbal na to, aby se nový kárný řád vztahoval i na případy, předcházející schválení kárného řádu. Ve své ochotné přizpůsobivosti byl ochoten zapomenout (a s ním ovšem i ostatní členové synodní rady a veškerá část synodního zastupitelstva) na prastarou právní zásadu, že před vyhlášením zákona neexistuje provinění (nullum crimen ante legem). Byly doby, kdy jsem si ho vážil; jsou dnes ty tam.

Vážil jsem si také synodního seniora. Jeho rezolutní vystupování, otcovské manýry a vnejáková důstojnost nejdříve slibovaly vítanou změnu v osobě nejvyššího představitele církve. Dnes si myslím, že za příhodnějšího složení ostatních členů synodní rady mohl jeho obrez v historii naší církve dopadnout podstatně lépe. Ještě před sedmi, osmi lety jsem byl hrdý na svou církev; v srdci jsem se bláhově radoval, že je lepší než ty druhé. Dnes vidím, jak jsem se mýlil; a je rád, že to vidím. Teprve v těchto posledních těžkých letech jsem poznal, že jsem docela jako ten známý farizeus byl nakloněn dekovat Bohu za to, že má církev a její představitelé nejsou jako ty druhé církve a jejich představitelé. Dnes jsem vyléčen - a dokonale. Dnes vidím skutečně "kvalitu" své církve; a vidím také, že tato má církev má synodní radu, jakou zaslouží. Občanská a mravní - neřku-li pa duchovní - obroda a náprava nás teprve čeká. Jejím předpokladem je pokání, celkový obrát smýšlení i celého života. Dnes teprve jasne chápu dávná Hromádčova slova o tom, že jsme buržoasní církví; maloměstství slaví vlastně teprve dnes v církvi své veliké vítěství. A jestliže bylo zapotřebí se tomu bránit v 30. letech, v době Hromádčova zápasu, je to desetkrát víc zapotřebí dnes.